

Jens Liljestränd

ÄVEN OM ALLT
TAR SLUT

ROMAN • ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Till Tove

1

FÖRSTA DAGEN I
RESTEN AV DITT LIV

Den sista gången jag var lycklig stod vi i en affär. Samhället hade äntligen öppnat och vi tog bilen ut till köpladorna med barnen, i rondellerna en Ikea, en affär med elektronik, en annan med vitvaror, en stor matmarknad och sen affären hon hade hittat, den sista fysiska butiken för sådant nu när allt hade flyttat in på nätet, vi ville vara på platsen, i rummet, låta oss berusas av längtan efter vårt barn.

Carola stod i hörnet för barnvagnar, ansiktet blankt av främlingskapet hos en människa som inträtt i en helgedom för en religion hon visserligen känner till men själv aldrig har tillhört, vaggande och tung, medan barnen som snart skulle få ett syskon flög runt bland hyllorna, det var nallar och filter i pastellblått och flamingorosa, och skötbord och vaggor och sängar, nappar och oljor och flaskor, det var bröstpumpar och amningsbehåar och amningsblusar och amningsfåtöljer, det var pedagogiska träleksaker och elektroniska sändare och mottagare där man kunde höra om barnet hade vaknat eller titta på barnet medan det sov och avläsa temperaturen och koldioxidhalten i luften omkring barnet.

Ungarna stannade plötsligt till mitt i affären. *Nej sa de. Nej men titta.* De pekade på raderna av små gulliga bodies och mössor och obegripligt små strumpor, det fanns en sårbarhet i dessa små klädesplagg som var nästan outhärdlig och de smekte textilierna, borrade ner näsorna och sniffade som om tyget var ett barn, som om deras syster redan fanns hos oss och vi tittade på varandra över hyllorna och log åt att vi hade gjort rätt som åkt hit till den här galna kommersiella platsen, som tagit barnen hit för att de skulle förstå, med sina egna ögon och fingertoppar känna den flanellmjuka vind som strax skulle svepa genom våra liv och förändra det för alltid och jag hörde mig själv säga *ta vad ni vill ha.*

Min familj tittade förvirrat på mig, vi skulle ju egentligen bara kolla på en vagn, ha något att jämföra med innan vi köpte begagnat, vi köpte

alltid begagnat och Carola hann säga något om vårt fotavtryck, om en kusin vars dotter var på väg att växa ur sina kläder men jag sa bara *snälla, bara för den här gången, snälla snälla ta vad ni vill ha.*

Hon rörde sig inte ur fläcken, såg bara hjälplöst på medan barnen med lysande ögon och små förtjusta utrop fyllde sina nävar och famnar med snuttefiltar och bärsjalar och ett stort babygym i gråblå kashmir och till slut började hon titta sig omkring och frågade damen i kassan om tygblöjor, om ekologiska material och rättvisemärkta och klimatkompenserade kläder, om det fanns badbaljor som var *lite* mindre plastiga, om varifrån bomullen kom till den där fina prickiga kudden och allt hon ville ha var dubbelt så dyrt som allt annat och jag skrattade och hämtade en kundvagn och medan hon stod med ryggen till tog jag fram mobilen och förde över mer pengar.

När korgarna var fulla och kärleken till det näpna och söta mättats till dov belåtenhet gick hon och jag tillbaka till vagnarna och nu fanns det inte längre något alternativ till den franska lyxmodellen som vunnit bäst i test med ett chassi som tagit fem år att utveckla. Vi valde tyger till mjukliften och suffletten och regnskyddet, vi valde mobilhållare, mugghållare, väskhållare, vi valde alla tillval som fanns att få.

Damen i kassan slog in allting och lyckades på något obegripligt sätt hitta luftiga ord för att formulera att vi kunde lämna tillbaka vagnen och få igen pengarna om något *skulle hända* och trots hennes bekymmerslösa och glättiga ton, *vi behöver bara se ett litet intyg*, var det som om allt stannade upp och framför oss såg vi blodet i toalettstolen, en skrikande ambulansfärd, en barnkista, en trött och rynkig gammal gynekolog som putsar sina glasögon och skriver ut *ett litet intyg*, att behöva åka tillbaka hit, att behöva ta med sig vagnen med de fina designtygerna och de cognacsfärgade skinndetaljerna till handtaget tillbaka till det här groteska köptemplet och jag hörde henne viska ut i tomheten att *det där får mamma göra i så fall.*

Men även den ångesten sjönk undan, även det ögonblicket tog slut, och så fanns bara summan kvar, siffrorna på kassaapparatusens display, ett belopp aningen större än kostnaden för min första bil.

»Ska vi lägga upp det?» sa damen med ett strålände, inbjudande leende och jag såg mig omkring i affären, såg för första gången de andra

papporna, den stressade fotbollskillen med supportertröja, invandra-
ren i skrynlig kostym, gubben i skinnjacka och tejpade glasögon och
förstod att det är så det funkar, folk måste låna till sådant här, de får
betala sms-lån, räntor, uppläggningsavgifter, förseningsavgifter, de sit-
ter i sina små förorter och betar av sina nallar och filter och barnvagnar
en månadslön i taget, och stoltheten växte i mig.

»Nej nej«, sa jag och räckte fram kortet, »alltihop nu.«

Och Carola stod nära intill mig, lade handen mot min panna som
om jag hade feber och mumlade att vi kunde kolla andra ställen, det
kanske gick att hitta en nästan ny vagn på nätet men det enda jag kände
och hörde var hennes händer i mitt hår, hennes fingrar i min nacke och
är det okej, är det säkert att det är okej, hon rörde vid mig, äntligen rörde
hon vid mig, jag kunde inte minnas sist hon rörde vid mig, *det är lugnt
älskling, jag fixar det* och hennes blick på mig, den jag var i hennes ögon
just då, när allt var förlåtet, när allt var perfekt och så jävla välförtjänt.

MÅNDAG 25 AUGUSTI

Det finns en fläck mellan pannans glatta, av skallbenet utspända yta och det redan nu tjocka mörka håret, ett fjuntigt, obestämbarbart mellan-område som ibland – särskilt i värmen och dunklet som nu – flyttar över till tinningen eller bakom örat eller fontanellerna eller rentav bak i nacken, där kan jag borra ner näsan och känna doften av luden len hud och söt intorkad mjölk, efter några dagar aningen skarpare, nästan som lagrad ost, tills man tvättar henne ren. Tyngden i mina armar som en säck varm, nymald köttfärs, konsistensen hos rå korv, luftigt matad i fjälstret med varsamma blöta händer för att inte spräcka den sköra ytan, ingenting är spänt eller svullet, inga muskler, inga förhårdnader och i dvalan försvinner gränserna mellan henne och mig och allt blir andetag och mjuk, varm, klibbig vävnad, hon är naken förutom blöjan, det var månader sen hon sov i pyjamas, det är för varmt.

Becka har ätit ur sin flaska och rapat över min axel och vi har slumrat in tillsammans när de första sirenerna tonar fram ur drömmen, först avlägset och ovidkommande som pipet från en diskmaskin eller torktumlare som kört klart sitt program, en del av det ständiga brusset, efter någon halvminut tydligare, skärande genom filtret, genom bubblan, in till oss.

»Det är säkert bara en bilbomb«, säger Carola med ryggen åt mig, ett gammalt skämt från terminen i Malmö, ett par vi umgicks med då levde nära våldet, med kriminaliteten utanför dörren och den äldre tjejen var lantis och livrädd men hennes flickvän var född och uppvuxen på Möllevången och utstrålade ett typiskt sävligt malmöitiskt kolugn, den där ständiga axelryckningen, *ä va dåu då*, och hon beskrev med synbar stolthet hur hon hade lärt sig acceptera de sociala problemen som ett *naturlit inslaug i en urbaun stadsbild*, det var bara rasister som gnällde på brottsligheten och våldet, *om de smeller på natten behöver de inte vau en skjutning ju*, fortsatte hon med den piercade underläppen

krökt i milt förakt, *ofta ä de bau en beilbumb ju*, och efter att de gått hem skojade vi om den påklistrade butchattityden och sen dess är allt som stör om nätterna *bara en bilbomb*.

Signalerna kommer närmare, de måste vara härute på småvägarna nu, kanske ska de till den ensamma gamla gubben nere i blåa huset, han som har psoriasis i hela ansiktet, han måste vara över sjuttio? Men ambulans och polis kommer väl inte med sirener vid en naturlig död?

Jag lägger Becka på madrassen, hon gnyr, sträcker upp armarna i luften, den lilla kroppen spänd som en båge, jag sätter fötterna i det gamla trägolvet och går bort till det öppna fönstret. Det är inte lika hett som igår, kanske bara trettio grader, och det fläktar skönt, jag ser hur toppen på den stora tallen vajar och kränger i vinden. Värmen har avtagit, det har blåst upp, äntligen är luften lite mindre kvav.

»Idag blir en fin dag«, säger jag till ingen alls.

Inifrån barnens rum är det knäpptyst, jag knackar på och öppnar och de ligger båda i varsin säng med skärmar och hörlurar, lukten av smutskläder och godis och deras slappa små kroppar är så tjock att den går att skära med kniv och jag säger mekaniskt åt dem att stänga av och komma ner, klockan är halv elva. Vilja blånger bara surt på mig som vanligt men Zack lyser upp och håller triumferande fram en glasburk som står på hans lilla nattduksbord. Bredvid tanden ligger ett guldglänsande mynt.

»Tandfen har varit här och lagt en guldtia i min burk!«

»Oj, är det sant? Men tanden är kvar?«

»Ja, för hon vet om att jag samlar! Att jag sparar dem!«

»Det är ju helt fantastiskt.«

»Pappa?«

Han ler, det är ett sockkrigt, lite överdrivet leende, det där som han har börjat med sen Becka kommit och han inte längre är yngst, när han är alltför medveten om sin barnslighet, vet att han gör något som han egentligen är för stor för, ett litet teaterstycke han spelar upp för att få känna sig liten.

»Pappa, tror du tandfen finns i Thailand också?«

Jag rufsar i det fuktiga håret, spelar med i gulligheten, kanske för att jag behöver den, jag också.

»Så klart hon gör, älskling. Hon är som jultomten, flyger runt fast inte med renar utan med...«

»Tandtroll!«

»Ja! Tandtroll som hon har... fångat. Med...?«

Han behöver inte tänka mer än i någon sekund.

»Med en tandtråd!«

Vi ler båda två åt den gemensamma fantasin, båda lika förälskade i den fåniga bilden av en tandfe i en vagn – konstruerad av tappade tänder? med tandkrämen som klister? – som dras av en handfull ilska men starka tandtroll, det är sådant här vi gör, gjorde, när han var liten kunde vi improvisera berättelser i timmar och jag tänkte ofta att jag borde skriva ner dem men det blev förstås aldrig av.

Nere i köket står allt kvar från igår, kastruller, stekpannor, kladdiga tallrikar och vinglas, vi glömmer alltid att spara vatten till disken. Monopolspelet där högarna av sedlar påminner om hur Carola lät barnen vinna, om vårt bråk efteråt, jag var bekymrad och pratade om regler och konsekvenser, att okej, Zack är tio, men en fjortonåring som Vilja behöver lära sig att det inte går att bara ta en näve sedlar från banken när de egna pengarna är slut och hon log bara det där sorgsna, uppgivna leendet och sa att *tids nog lär hon sig hur kapitalismen funkar, det går nog inte att undvika, tyvärr.*

Känner reflexmässigt på vattenkranen. Bara ett svagt sus, fortfarande. Det stör mig mindre än det brukade göra, vi har flaskvatten, vi har dricka till barnen och öl till oss. Pissa kan man göra bakom trädet, kläder kan man skölja nere i sjön, disken kan man torka av med lite papper. Det enda verkligt påfrestande, det jag gärna skulle betala för att slippa, är bajskorvarna som flyter i toaletten som långsamt fylls på med mer bajs, mer papper och ännu mer bajs, vi försöker lära barnen att säga till så vi kan hjälpa dem med en potta men Zack glömmer bort det och Vilja bara vägrar, så till slut måste det hela rensas upp med en kastrull och skurhink medan jag lyssnar på musik i hörlurar, andas genom munnen och sätter hjärnan i standby.

Zack står här nu och har redan fått på sig badbyxorna, i flera veckor har han aldrig burit något annat än badbyxor och jag ger honom ett glas mjölk och ser på medan han dricker det. Sen går vi, han små-

springer framför mig, ut på den lilla grusvägen, nästan vit av damm, den torra, ljumma vinden som smeker armarna och benen som ett nytvättat lakan, dessa ljuvliga sommarmorgnar, gulnade buskar, vildvuxna, stubbiga gräsmattor, döda rabatter, den klarblåa himlen och tystnaden, överallt tystnaden, nyss hördes sirener men nu ingenting.

Gubben är inte död, han står och plirar i solskenet när vi kommer ner till bryggan, vinden leker i hans gråa vindtygsjacka, de rödvita skororna i ansiktet är mindre framträdande än jag minns dem, solen hjälper till förstås.

»Är ni kvar?« säger han och låter nästan irriterad.

»Faktiskt«, svarar jag. »Vi hyr ut vårt hus nu över sommaren, så vi ...«

»Ni är kvar«, säger han bara igen, samma förebrående tonfall. »De flesta åkte i helgen.«

»Funkar helt okej faktiskt.« Jag stör mig på gubben, men ännu mer på min egen reaktion, att jag känner att jag måste försvara mig, som om jag söker hans bekräftelse. »Kan vara nyttigt för barn att se effekterna med egna ögon. När de bara får lära sig om det i skolan blir det så abstrakt.«

Zack springer obekymrat förbi mannen, ut på den lilla sandplätten bredvid bryggan, och letar efter våra saker. Under en gammal flagnad bänk ligger den uppblåsbara plastdelfinen och luftmadrassen som vi alltid leker med och en liten necessär med tvål och schampo för sjövattnen, han tycker det är så roligt att tvätta sig när han badar, löddret som flyter i vågorna, *pappa kan vi tvätta håret* tjoar han och ser ut över den tomma sjön med den stolta blicken hos ett barn som nyss var ägare till ett hotell på Diplomatstaden och tre hus på Norrmalmstorg.

Mannen tittar på pojken som rusar omkring. En omärklig skakning på huvudet.

»Känner du inte?«

Han lyfter handen över huvudet och pekar bakåt, mot sjön, med en tung blick på mig.

»Ser du inte? Den har rört sig flera kilometer i natt.«

Sjön, vågorna, skummet längre ut. På andra sidan, skogen, grönt skiftande i gult och brunt. Och längre in, bland trädtopparna, ett mörkt

dis mot den tomma himlen, som ett åskmoln men i rörelse, en svepande, bolmande formation.

Gubben sniffar ljudligt med uppspärrade näsborrar och jag gör reflexmässigt samma sak. Det sticker till.

Rök.

Zack sitter redan på kanten av bryggan, han har plastdelfinen i famnen och pratar med den, hans eviga nasala, barnsliga, inåtvända babbel, luften har gått ur leksaken så att delfinkroppen nästan formas till ett V i hans armar.

*

Under en hel timme känner jag mig mer levande än på länge. Det finns en puls av äventyr i det hela, jag tar en selfie med Zack vid bryggan med sjön i bakgrunden och skriver *Där borta i skogen brinner det. Dags att sticka härifrån – nu är också vi klimatflyktingar. Sorgligt men sant. #climatechange* och lägger upp och genast kommer hjärtan och emojisar och meddelanden om *var är ni?* och *herregud, kan vi hjälpa er på nåt sätt?* och Carolas mamma ringer och går igenom värdesakerna, vad som absolut måste tas med i bilen *utifall att*, hennes syster ringer, hennes väninnor ringer, ingen ringer till mig. Jag känner mig fokuserad, handlingskraftig, jag meddelar de stora barnen att de har exakt en halvtimme på sig att packa sina väskor och ger Vilja i uppdrag att hjälpa sin lillebror med packningen och dessutom sätta alla familjens mobiler och powerbanker på laddning, jag ber Carola förbereda allting till Becka, flaskor, kläder, blöjor, det kan dröja timmar innan vi kommer till en affär eller någonstans där det finns en toalett. Min familj låter sig kommenderas utan ens en antydning till käbbel, det är som om vi på ren instinkt söker oss till våra mest primitiva roller. Jag kollar nätet, memorerar de bästa vägarna, läser informationen hos räddningstjänsten. Jag slår på radion och hittar en närradiokanal som pratar om eldslågor dubbelt så höga som domkyrkor, det är en så häftig händelse, det är så apokalyptiskt det som sker och vi är mitt i det. Carola kommer ner med vår resväska och en Ikeakasse och nuddar vid min axel och kysser mig snabbt, *det här fixar vi eller hur?* och jag märker

att hon känner samma sak, att det här för oss nära varandra på ett nytt och vackert och adrenalinrusigt sätt.

Sms:en och lajksen fortsätter strömma in. Jag går ut till bilen för att packa in allting, radion ringer, en stressad producent frågar om jag vill låta mig intervjuas och plötsligt är jag med i direktsändning, *Didrik von der Esch, till vardags pr-konsult, befinner sig med sin familj i det brandhärjade området norr om Siljan, Didrik berättar, vad händer omkring dig just nu?*

Jo, vi är ju här på min svärmors lantställe i Dalarna sen några veckor och det har ju successivt blivit allt svårare här på grund av torkan och värmen och nu har vi fått höra att vi av säkerhetsskäl måste ta oss härifrån omgående.

Didrik, är du nöjd med den information som ni har fått från myndigheterna?

Jag kopplar telefonen till mitt headset och langar in grejer i bakluckan medan jag fortsätter intervjun, rörelsen får rösten att gå upp en aning i tempo, skapar en bättre dramatik, jag säger *ursäkta att det låter men jag står och packar bilen, vi måste skynda oss härifrån nu ... informationen, alltså det beror på hur du menar. Självklart har vi fått information om att vi måste lämna platsen och så vidare, men ur ett längre perspektiv beror ju den här extremvärmens på en klimatkris som alla myndigheter i västvärlden har känt till i decennier utan att man har agerat, så där tycker jag att man hade kunnat INFORMERA bättre, alltså inte nu utan för tio eller tjugo eller trettio år sen, åtminstone kunde man ha INFORMERAT om att staten inte tänker sköta sitt kanske viktigaste uppdrag, det vill säga att skydda världens befolkning från en lång serie av väldigt förutsägbara katastrofer.*

Jag njuter av samtalet, smakar på orden, faller ihop barnvagnen och får in den överst i bakluckan och hör den imponerade tystnaden hos kvinnan i studion som lämnar en snygg liten konstpaus innan hon säger att *Didrik, du verkar ändå samlad, trots allvaret i situationen?*

Ja, vi kommer förstås klara oss utmärkt och våra tillhörigheter och egendomar är försäkrade, det är inte som i fattiga delar av världen där klimatkatastrofen skördar miljontals offer varje år, jättestäderna i Indien och Afrika där vattnet har tagit slut, västra USA och Kanada där i princip hela delstater brinner ner, kanske är det den här typen av händelser som behövs för att vi i Sverige ska vakna upp och förstå vart vi är på väg.

Studion tackar för att jag tagit mig tid och *det var alltså Didrik von der Esch som var på väg att evakueras tillsammans med sin familj från deras lantställe*

i Dalarna på grund av den storbrand norr om Siljan som räddningstjänsten nu säger att de har förlorat kontrollen över, vi går nu vidare till och jag trycker bort samtalet och smäller ihop bakluckan och efter smällen ekar tystnaden.

Inga fåglar. Inga bilar. Bara suset av vinden i träden.

Kollar telefonen igen. Det har kommit många fler lajks men inga sms. Folk tänker väl att vi har kommit iväg.

»Börjar alla bli klara att sticka?» ropar jag in till huset och är stolt över hur avslappnad jag låter.

Carola och Vilja kommer ut med Becka och vi lyfter in henne i baksätet och spänner fast henne i babyskyddet. Zack står i hallen med sin Spidermanryggsäck och jag är på väg att leda in honom i bilen när jag ser att han gråter, tyst, sammanbitet, det gör han aldrig annars. Jag går ner på huk framför honom.

»Gubben, vad är det? Du är väl inte rädd? Allt är lugnt, vi ska åka nu.«

»Jag hittar inte.«

Jag tar ryggsäcken, känner på den, den är full med kläder, böcker, i ytterfacket känner jag skärmplattans hårda rektangel.

»Men allt är ju här, du har ju packat jättebra?»

Två stora tårar rinner parallellt nerför kinderna.

»Guldtian. Och tanden. Jag har letat överallt och Vilja säger att vi inte kan leta längre, annars kommer vi brinna ihjäl.«

»Men Zacharias, nej. Det är inget som kommer brinna. Vi ska åka hem lite tidigare, det är väl ingen fara? Kom så sätter vi oss i bilen. Vad vill du lyssna på? *Fantomen på operan?* Eller ska vi ta *Trollflöjten* igen?»

Ansiktet en stel mask av förtvivlan och trots.

»Guldtian. Och tanden. Jag ville ju spara den.«

Jag hör bildörrarna öppnas, Carola och Vilja är på väg att sätta sig. Reser mig upp, känner hur det krampar i låren, hur det stramar till i ryggen, varför skaffade jag ett tredje barn?

»Okej älskling, då tänker vi efter, den var där bredvid sängen när du vaknade i morse, eller hur?»

Men det är ingen idé att vara pedagogisk och vandra omkring i huset med honom i tanken, det är för litet, barnens rum, vårt rum, badrummet och sen det lilla köket och rummet därnere, det är allt, man letar

igenom det på två minuter. Och jag ser det på honom, han vet, törs bara inte säga det. Han är för rädd.

Den lilla tunna kroppen som sprang ut på bryggan, schampot och den uppblåsbara badleksaken, han satt längst ut på kanten när han såg diset och röken på andra sidan sjön, nacken som stelnade, huvudet som vreds för att se på mig, söka tröst eller trygghet och i ett kort ögonblick, innan jag hunnit ta in vidden av det som gubben pekade på och göra upp en plan, fanns jag inte där för honom, jag var lika vilsen som han.

»Jag ville visa tanden för delfinis«, snörvlar han.

»Det är klart du ville.«

»Och nu är tanden därnere och brinner upp.«

»Så klart den inte gör. Den ligger där i burken och väntar på dig tills vi kommer hit nästa gång.«

Zack ser ner i marken, nickar. Går tyst mot bilen med sin väska. Carola sitter i baksätet med öppen dörr i den olidliga värmen och tittar frågande på mig.

»Han glömde sin tand nere vid bryggan.«

Kanske är det för skymten av rädsla i hennes ögon, kanske för det där ögonblicket för en stund sen, när hon kom med Ikeakassen, när hon kysste mig så där, när det fanns en gnista mellan oss, jag säger *fem minuter, okej?* och utan att vänta på svar går jag i rask takt samma väg som jag har vandrat så många gånger, efter smultron, efter blåbär, efter papperstidningen i brevlådan, hand i hand med små barn i morgonrockar, flytvästar, kisslukande pyjamasar och drömmar som måste berättas innan de hinner lösas upp och försvinna.

*

Gubben är kvar. Han sitter på den slitna träbänken och ser ut över sjön. Himlen ovanför oss har nästan samma gråa nyans som hans jacka, men på andra sidan är den en mörk, luddig filt, svällande, vält-rande, för en timme sen var röken som en disig plym, nu är den bred, kompakt, otäck.

Och luften. Smutsen, hur ögonen tåras.

»Hördu«, säger jag, »dags att åka.«

Han vänder sig mödosamt om och tittar på mig.

»Det är lustigt, förra gången ville de tvinga mig att stanna hemma. I ett och ett halvt år var jag inlåst. Fick inte träffa nån, inte ens grannarna. Nu är det tvärtom. Nu får jag inte vara kvar.«

Det hörs på tonfallet och ordvalet att han har formulerat sig i förväg, kanske är jag inte den förste som frågar, kanske har han suttit i telefon med barn eller barnbarn, den där smackande pompösa stoicismen hos äldre män av hans sort.

»Jag ska ingenstans. Det här är mitt hem. Sen 1974 har jag suttit vid den här sjön varje morgon. Jag har ingenstans att åka.«

»Nu tycker jag att vi . . .«

»Dessutom har bilen körförbud«, tillägger han med ett flin. »Gick inte igenom besiktningen. Det blir körkortet direkt om de tar mig.«

»Sluta nu«, säger jag igen. »Det kommer väl nån och hämtar upp dig.«

»Polisen var nyss förbi, de kom upp till stugan och bankade. Men jag höll mig borta. Jag sköter mig själv.«

Patetiken i gubbens sätt att med en stolt nick vända ryggen åt mig och fortsätta stirra ut över den ödsliga sjön är nästan outhärdlig, det är som att se ett fyllo försöka komma in på krogen för femte gången samma kväll, så stor är skillnaden mellan det han tror att jag ser (kaptenen på en oceanångare som går under med sitt skepp) och det jag verkligen ser (en hispig gubbjävel som försvårar räddningsarbetet).

Jag går ut på bryggan. Den lilla glasburken står längst ut, precis vid badstegen, termometern guppar som vanligt i vattnet, fäst vid en av pollarna med ett litet nylonnöre och jag får en impuls att kolla den. Tjugonio grader. Delfinen syns ingenstans, vinden har väl tagit den.

Ser ut mot skogsbrynet. Röken har gått från mörk till kolsvart. Mellan trädtopparna ser jag eldslågor fladdra. Himlen är en sörja av sot, flagor och röda strimmor, dallrar i värmen, genom vinden kan jag höra knastret från brinnande träd och buskar.

Jag vänder mig snabbt om och går tillbaka. »Kom nu«, säger jag igen till gubben. »Vi tränger ihop oss i vår bil, här kan du inte stanna fattar du väl, ska samhället behöva lägga tid och resurser i onödan bara för att du . . .«

Han rör sig inte ur fläcken och jag tar ett steg mot bänken, sträcker ut en hand. Den gamla kroppen stelnar till, en skiftning under kläderna, något senigt och broskigt som spänns. Tanken på att ens få upp honom från bänken, leda, baxa, bära honom upp till stugan och bilen, där det redan sitter en trebarnsfamilj med full packning.

Det smäller. Det är en kraftig smäll, ett ljud olikt något jag någonsin hört, en bedövande, dånande knall som ekar över sjön.

»Bildäck«, säger gubben och låter skymten av ett leende spela i sitt fårade psoriasisansikte. »De låter så där när de exploderar i värmen. Hörs i flera kilometer.«

Jag håller glasburken hårt i min hand. Jag springer.

*